

MASSIFICACIÓ DE CREUERS: CONSEQÜÈNCIES
SOBRE LA SOCIETAT, EL MEDI AMBIENT I EL
PATRIMONI HISTÒRIC D'EIVISSA.

*Diagnosi d'impactes ocasionats pels creuers a l'illa
d'Eivissa*

GEN-GOB

Eivissa, març 2023

El grans creuers turístics s'han convertit en una amenaça cada vegada més gran per a les Pitiüses, especialment per Eivissa, port on està augmentant el número d'escales programades després del parèntesi de la pandèmica de la Covid 19. En aquest breu dossier s'exposen alguns dels impactes ambientals que causen a l'illa d'Eivissa aquestes grans embarcacions, tant pel que fa a les emissions atmosfèriques, la generació de residus i la massificació turística.

Segons els darrers informes fets públics per les entitats conservacionistes europees Transport & Environment, NABU i universitats de diversos països, el trànsit de creuers emet grans quantitats de contaminants a l'atmosfera, fins el punt que un sol creuer emet tant de CO₂ com milenars de cotxes, apart d'altres gasos contaminants, com òxids de sofre, de nitrògen i partícules ultrafines.

Els enormes motors de combustió que impulsen els creuers generen gasos d'efecte hivernacle que son expulsats a l'atmosfera a través dels fumerals de l'embarcació. Els primers afectats son els passatgers que estan a la coberta del vaixell, prenent el sol i descansant, sense ser conscients que estan inhalant elevadíssimes quantitats de CO₂, SO_x, NO_x i micropartícules de carbó que van a parar directament al seu sistema respiratori.

Però, a més a més, aquests gasos, quan els vaixells estan fent les operacions d'amarrament al port o per altres raons tenen en marxa els motors ja dins el port, afecten també a la població de la ciutat d'Eivissa, situada a pocs metres del punt d'amarrament.

EMISSIONS DE CO₂

Segons un estudi publicat l'any passat per científics de les Universitat d'Exeter (Regne Unit) i la Universitat de Girona, **cada creuer genera unes emissions de carboni superior a la que provoquen 12.000 cotxes**. Si es té en compte que l'any 2023 es preveuen 200 escales de creuers al port d'Eivissa (segons han manifestat els seus responsables en els mitjans de comunicació) això representarà **l'equivalent a les emissions de 2,4 milions de cotxes a Eivissa**.

Això vol dir que aquests vaixells acaben anul·lant per complet tots els esforços que es puguin fer reduir emissions del trànsit rodat a la nostra illa.

Els creuers son ciutats flotants i com a tals se'ls ha de considerar. En ells, el consum d'energia elèctrica durant la nit és 12 vegades superior a la que té un hotel convencional, segons l'esmentat informe.

ÒXIDS DE SOFRE I NITRÒGEN

Però, **apart del CO₂, els creuers expulsen també ingents quantitats d'òxids de sulfur (SO_x) i òxids de nitrogen (NO_x), apart de metalls pesants**. Aquests òxids poden viatjar llargues distàncies des del punt d'emissió i causen un efecte hivernacle a les àrees de la costa, però també tenen l'efecte **d'erosionar façanes i monuments**, segons diu l'esmentat estudi.

En el cas d'Eivissa, la proximitat del conjunt històric-artístic de Dalt Vila, declarada Patrimoni de la Humanitat per l'Unesco, fa que les **murades i tot el seu interior quedin exposades a aquestes emissions corrosives** que, a mitjà termini, tindran efectes negatius sobre aquest patrimoni.

Igualment, **aquestes emissions es produeixen talment devora la zona humida de ses Feixes de Talamanca**, un espai natural que es troba en ple procés de rehabilitació per part de les institucions i on es troba un important número d'aus protegides. Ses Feixes son un tresor ambiental, no només per les espècies que s'hi troben, sinó per constituir una zona d'absorció de CO₂ molt necessària en les actuals condicions d'escalfament global.

Els núvols de gasos contaminants que a l'estiu s'observen sovint damunt el dic des Botafoc, causats pels creuers que s'hi troben, son un perill extrem per ses Feixes de Talamanca i el seu paper ecològic.

Aquests mateixos òxids, però, estan contribuint a **l'acidificació del mar que envolta el port d'Eivissa, donat que alteren el PH de les aigües** i es converteixen en un impacte més tant per les praderies de posidònia com la resta d'espècies del medi marí.

Segons l'informe elaborat el 2019 per l'entitat Transport & Environment, que analitzà les emissions dels creuers en cadascun dels principals ports europeus, a Eivissa les emissions d'òxids de sulfur per part d'aquests vaixells és impressionant. **Tots els que arribaren a Eivissa el 2017 (184 escales aquell any) emeteren tant de SO_x com 365.000 cotxes**, és a dir, més del doble que emetien tots els cotxes que tenia l'illa aquell any.

PARTÍCULES ULTRAFINES (POLS DE CARBÓ)

Un altra component tòxic que emeten els creuers son les partícules ultrafines, **formades per fragments de carbó microscòpics i que penetren en el sistema respiratori de les persones, poguent causar greus malalties**. Segons l'estudi de les universitats d'Exeter i Girona, les concentracions d'aquestes partícules damunt la coberta dels vaixells, on solen estar els viatgers, "és comparable a les concentracions mitjanes a ciutats contaminades, incloent Pekín o Santiago de Chile".

Cadascun dels gasos i emanacions dels creuers són una amenaça per a la salut humana. “En concret, **el SOx i el NOx poden produir mort prematura, incloent càncer de pulmó i malalties cardiovasculars**”, assenyala aquest estudi.

S’ha de dir que, sovent, les empreses navilieres argumenten que molts dels seus vaixells tenen instal·lats **filtres anti pol·lució als funerals per reduir** (que no eliminar) la quantitat d’emissions. Ara bé, la quantitat de creuers que fan servir aquests filtres és encara minoritària i, a més a més, aquests filtres acaben generant un altra problema ambiental. Per rentar-los, s’utilitza líquid que, posteriorment, va a parar a la mar juntament amb els contaminants del filtre.

RESIDUS SÒLIDS: UNA TONA PER CREUER I DIA

Donat que els creuers son ciutats flotants, amb tots els impactes que això representa, son també grans generadors de residus sòlids. **Cadascun dels creuers que venen a Eivissa durant els estius (suposant una mitjana de 2.700 passatgers cadascun) pot generar una tona diària de fems.** Es considera que, de tots els tipus de vaixells existents, els creuers son els que més residus sòlids generen.

La forma en què es gestionen aquests residus és un misteri, i una part d’ells acaba directament a la mar, ja sigui accidentalment o deliberadament després de ser incinerats. Fins i tot en el cas que tots els residus sòlids generats a bords fossin correctament gestionats, representen una pressió inassumible per al sistema de tractament i recollida a la ciutat d’Eivissa.

VESSAMENT D’AIGÜES RESIDUALS A LA MAR

Els vaixells **també causen vessaments continuats d’aigües brutes a la mar.** Això és així, entre altres coses, perquè la normativa vigent (el conveni MARPOL) permet el vessament d’aigües fecals a la mar des dels vaixells si aquests vessaments es fan a una certa distància de la costa. Tenint en compte que cada any naveguen per la Mediterrània més de 30 milions de passatgers (xifra de 2019) a bord de creuers, és fàcil entendre la magnitud del problema.

Apart de les aigües residuals (que contenen materials fecals i farmacològics perillosos per al medi marí), **els creuers també alliberen les anomenades aigües de llast** (*aguas de lastre*), usades per equilibrar i maniobrar l’embarcació. Aquestes aigües de llast poden contenir olis, aigües brutes, microplàstics i fins i tot espècies invasores que han estat accidentalment capturades en altres mars en omplir-se els tancs i son després alliberades a la Mediterrània durant les maniobres.

CONTAMINACIÓ LUMÍNICA

Els creuers s'estan convertint els darrers anys en autèntics arbres de Nadal **exageradament il·luminats, la qual cosa equival a un impacte lumínic que a vegades iguala el de tota la ciutat d'Eivissa**. Tant si estan en el port com si es troben en navegació, la excessiva i innecessària il·luminació dels creuers causa un perjudici ambiental de primer ordre, tant en aus marines que son enlluernades com en peixos i cetacis que pateixen el mateix problema a la mar.

IMPACTES SOCIALS

La coincidència de tres creuers simultàniament al port d'Eivissa molts de dies en l'estiu causa un col·lapse generalitzat de la ciutat, degut a la **massificació que representa l'arribada sobtada de milers i milers de persones en un espai reduït**. Les xifres de negoci que en ocasions donen els responsables portuaris, apart d'estar artificialment inflades, no compensen ni molt menys les molèsties que causa aquesta multitud. No té cap justificació que es causin tots els impactes abans assenyalats només perquè tants de milers de persones estiguin unes poques hores damunt l'illa, sense deixar pràcticament cap profit.

S'ha de recordar que **aquesta massificació deguda als creuers s'afegeix a la que ja de por si hi ha tots els estius** a la ciutat i altres zones de l'illa.

Per altra banda, la confluència de tres vaixells com aquests de manera simultània al port **complica enormement el trànsit marítim en les operacions d'entrada i sortida al port**, com han manifestat en nombroses ocasions patrons i capitans d'embarcacions. El port d'Eivissa té el tamany que té i la prioritat ha de ser una navegació segura per als residents, no per a grans creuers destinats a l'oci.

UNA AMENAÇA QUE ES FARÀ MÉS GRAN

L'arribada de creuers a Eivissa, amb tot el seu seguit d'impactes i problemes, es pot disparar en els propers anys, degut a que les limitacions imposades al port de Palma (tres vaixells cada dia com a molt) i l'impost creat a Catalunya per aquestes embarcacions. Tots els creuers que deixaran d'anar a aquests ports a causa d'aquestes limitacions, **es poden veure impulsats a venir a Eivissa**, un destí igual de proper i atractiu turísticament, però on no hi ha més limitació que l'espai d'atracament.

Per això és urgent l'aplicació de restriccions en l'arribada de creuers a l'illa d'Eivissa, de manera que mai en puguin venir més de 4 a la setmana en total.

ÚNICA SOLUCIÓ: LIMITAR ELS CREUERS A PITIÜSES FINS A LA SEVA DESAPARICIÓ

Atesa la situació creada, l'amenaça d'un agreujament de la situació i els impactes que ocasionen aquest tipus de vaixells, el GEN-GOB reclama l'establiment de limitacions en el número d'escales de creuers a les illes d'Eivissa i de Formentera que redueixin de manera dràstica aquest trànsit. És important limitar el nombre de vaixells simultanis al port, però també el seu nombre total, ja que cal tenir present el seu impacte acumulatiu.

Tenint en compte els impactes i les conseqüències d'aquest tipus de turisme sobre el medi ambient **entenem que s'ha de treballar per a la reducció paulatina de la seva arribada fins a la total desaparició dels creuers a les nostres illes**. Des del GEN-GOB entenem que en un primer moment, i mentre s'avança en aquesta reducció, en cap dels casos haurien de poder arribar a l'illa més de 4 vaixells a la setmana, tant si amarren al port com si fondegen en algun punt de la costa.

Referències:

- Lloret, J. et al (2021) Environmental and human health impacts of cruise tourism: A review. *Marine Pollution Bulletin* vol. 173
(<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0025326X21010134?via%3DiHub>)
- Perdiguero, J. (2020) Cruise activity and pollution: the case of Barcelona. *Transportation Research part D: transport and environment* vol. 78
(<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1361920919310077>)
- Nabu Cruise ship ranking 2022 (<https://en.nabu.de/topics/traffic/32654.html>)